

Оболонь, Едем (Україна), Eupova (Австрія), STN 115 (Польща), Aspen (Чехія), Vojos, Hanka (Німеччина).

На провокаційному фоні виділено ряд зразків з відомими генами стійкості до збудника борошнистої роси. Високою стійкістю та стійкістю характеризувалися сорти захищені генами стійкості: Adonis, Barke, Vojos, Class, Danuta, Breemar, Madeira (Німеччина), Aspen (Чехія), Eupova (Австрія), Josefin (Франція), Prestige (Англія). Вивчаючи ефективність генів стійкості щодо борошнистої роси встановили, що проти популяції збудника високу ефективність проявляють рецесивні гени mlo : mlo_9 , mlo_{11} та комбінація генів: $mlo+Mla13+Ml(La)$, $mlo+Mla12$, $mlo+Mla1$. Високостійкий проти збудника борошнистої роси сорт Eupova, проявив стійкість до темно-бурої плямистості листя та карликової іржі. Сорти Barke, Vojos, Aspen і Breemar проявили стійкість проти карликової іржі.

Виділені джерела та донори стійкості проти хвороб залучені до гібридизації для створення сортів ячменю ярого стійких проти хвороб.

ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЗЕРНОФУРАЖНИХ КУЛЬТУР

PECULIARITIES OF FEED CEREALS COLLECTION STORAGE

Ю.Г. Іллічов, О.Ю. Роговий

Yu. H. Illichov, O. Yu. Rohovyi

Устимівська дослідна станція рослинництва Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Ustymivska Plant Production Experimental Station of Plant Production Institute
nd. V.Ya. Yuryev of NAAS

E-mail: ucdsr@ukr.net

Исследованы особенности хранения семян образцов зернофуражных культур разных эколого-географических групп и разных лет закладки на хранение при влажности семян 8-9% в пределах температуры 5-20°С.

The features of the storage of seed samples of different forage crops accessions from different ecological-geographical groups and different reproduction years at seed moisture content of 8-9% and temperature 5-20°С.

З метою вивчення особливостей зберігання насіння зразків було проведено польові і лабораторні спостереження за схожістю насіння зернофуражних культур різних еколого-географічних груп і різних років закладки на зберігання. Для дослідів були взяті зразки, які зберігалися в герметичній тарі в сховищі з частково регульованими умовами зберігання. Насіння зернофуражних культур було висушене до 8-9 %, поміщене в герметичну тару (у пляшки, закриті пробками та запаєні сумішшю сургучу і парафіну, або у

фольговані багатошарові пакети), температура в приміщенні протягом сезону коливалась від 5 до 20 °С. Відповідно до програми, у 2015 році було досліджено 39 зразків в т.ч.: ячменю ярого – 15 шт. (репродукції 2003 р.), ярого тритикале – 15 шт. (репродукції 2003 р.), вівса – 9 зразків (репродукції 2004 р.). Для виявлення польової схожості кожен зразок окремо висівався в оптимальні строки. Після отримання сходів підраховувалась кількість живих рослин. Для виявлення лабораторної схожості насіння культур, що досліджувалися, пророщувалось у темряві за постійної температури 20 °С у чашках Петрі. Після отримання проростків підраховувалась кількість схожих насінин.

Польова схожість колекційних зразків вівса коливалась в межах 52-76 % і в середньому по досліді становила 64,2 %, лабораторна схожість – 20-76 % і в середньому по досліді – 43,8%. Польова схожість колекційних зразків ярого ячменю коливалась в межах 28-88 % і в середньому по досліді становила 72,9 %, лабораторна схожість – 18-86 % і в середньому по досліді – 59,5 %. Польова схожість колекційних зразків ярого тритикале коливалась в межах 18-84 % і в середньому по досліді становила 57,2 %, лабораторна схожість – 44-98 % і в середньому по досліді – 78,7%. Аналіз отриманих результатів, вказує на те, що оптимальним терміном зберігання насінневого матеріалу зернофуражних культур у підсушеному та герметично затареному стані за нерегульованої температури є 11-12 років.

Для досліджень були також взяті зразки, насіння яких зберігалося у складському приміщенні за нерегульованих умов. Таким способом зберігаються робочі колекції, що слугують для вирішення оперативних завдань (виконання замовлень наукових установ, навчальних закладів), а також є страховим фондом основних колекцій. Очищене насіння без попереднього висушування запаковане в паперові пакети та розміщене у металевих ящиках. Для виявлення особливостей зберігання таких колекцій у 2015 році проведено моніторинг життєздатності зразків з робочої колекції зернофуражних культур репродукції 2004 року. Для цього було взято 25 зразків: ярого тритикале – 9 шт., ярого ячменю – 8 шт., вівсу – 8 шт. Польові дослідження виявили, що всі зразки повністю втратили схожість, отримані дані підтверджуються лабораторними дослідженнями. Із отриманих результатів видно, що робочі колекції зернофуражних культур у неконтрольованих (за рівнем вологості та температури) умовах не можуть зберігатися понад 10 років. Тому для подовження строку зберігання таких колекцій необхідне попереднє висушування насіння та пакування у герметичну тару, або зберігання висушеного насіння без герметичної тари в приміщенні з пониженою температурою (5 – 10 °С) та низькою відносною вологістю повітря (15-20 %).